

Tallinna Linnavalitsus

VANA TALLINN
XXIII (XXVII)

Estopol
Tallinn 2012

Sisukord

Inhaltsverzeichnis

Artiklid

Beiträge

Erki Russow

Quo vadis, Eesti linnaarheoloogia?	12
What future for Estonian urban archaeology? <i>Summary</i>	57

Andris Caune

Stadt kernforschungen in den Kleinstädten des 13. bis 16. Jahrhunderts in Lettland.	61
13.–16. sajandi Läti väikelinnade linnakeskuste uuringud. <i>Kokuvõte</i>	94

Ivar Leimus, Krista Sarv

Unikaalne leid Tallinna lahest.	96
Einzigartiger Fund in Tallinner Bucht. <i>Zusammenfassung</i>	121

Aigi Heero

Martin Opitzi kirjandusreformi rakendamisest Tallinnas aastatel 1634–1643.	124
Martin Opitz' Literaturreform in Tallinn (1634–1643). <i>Zusammenfassung</i>	139

Lauri Suurmaa

Tallinna all-linna tsunfitikäsitööliste sotsiaalsest topograafias 18. sajandil.	141
About the social topography of Tallinn Downtown's craftsmen in the 18th century. <i>Summary</i>	200

Raimo Pullat

Tallinlaste elu peegeldusi 18. sajandil: linna heakord ja tervishoid, linlaste mööbel, linnaelanike elulaadi agraarsusest. Über das Leben in Tallinn (Reval) des 18. Jahrhunderts: Sanitäre Bedingungen und Gesundheitswesen, Möbel und ländlicher Lebensstil der Einwohner. <i>Zusammenfassung</i>	202
	257

Risto Paju

Ühest aia- ja parnikunstrialasest raamatust Tallinna kaupmehe Martin Heinrich Gebaueri raamatukogus 18. sajandi II poolel ja sellega seonduvast.

260

Das Buch über Gartenkunst und Parkgestaltung in der Bibliothek des Tallinner Kaufmanns Martin Heinrich Gebauer in der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts. *Zusammenfassung*

273

Enn Velmre

Tallinna kaupmehe pojast füüsikaklassikuks. Thomas Johann Seebeck (1770–1831).

274

Vom Tallinner Kaufmannssohn zum Klassiker der Physik Thomas Johann Seebeck (1770–1831). *Zusammenfassung*

285

Ex Archivo Civitatis Revaliensis

Tiina Kala

Lihunikusulase Thomase testament (1571)

288

Tiiu Reimo

August Johan Beckeri raamatupoe raamatuloetelu aastast 1673

291

Vähetuntud pilte

Rare Bilder

Rein Loodus

Tallinna vaateid 19. sajandi keskpaiga Saksa perekonnalehtedes

338

Retsensioonid, annotatsioonid

Rezensionen, Annotationen

Linnaarheoloogia Eestis aastal 2010. Ester Oras ja Erki Russow (koostanud ja toimutanud). Archaeological Fieldwork in Estonia / Arheoloogilised välitööd Eestis 2010. Tallinn 2011.

258 lk (*Annika Tiko*)

344

Ivar Leimus, Rein Loodus,

Anu Mänd, Marta Männisalu, Mariann Raisma. Tallinna Suurgild ja gildimaja. Peatoimetaja Tõnis Liibek. Tallinn:

Eesti Ajaloomuuseum 2011 (*Juhan Kreem*)

347

Ajalooorhiivi varasalvest. Dokumente Eesti ajaloost Rootsiga ja Vene ajal (17.–20. sajandi algul). Koostanud Kersti Lust, Enn Küng, Tõnu Tannberg, Tõnis Türna. Tartu: Eesti Ajalooorhiiv, 2011. 605 lk (<i>Lea Kõiv</i>)	349
Ajaloourimise humanistlikku sisu süvendav monograafia. Lea Leppik. Kalefaktoripojast professoriks. Tartu Ülikooli teenistujate sotsiaalne mobiilsus 1802–1918. Tartu: Kleio, Tartu Ülikooli ajaloo muuseum, 2011. 380 lk (<i>Väino Sirk</i>)	353
Eesti keele päevad Peterburis. Keelekosti kodumaalt. Kümme aastat Peterburi kleepäevi. Koostanud ja toimetanud Jüri Valge. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2010. 186 lk (<i>Jüri Viikberg</i>)	356
Baltisch-Europäische Rechtsgeschichte und Lexikographie. (Akademiekonferenzen, Bd. 3). Herausgegeben von Ulrich Kronauer und Thomas Taterka. Heidelberg: Universitätsverlag Winter, 2009. 287 lk (<i>Jaan Undusk</i>)	362
Aufklärer im Baltikum. Europäischer Kontext und regionale Besonderheiten. (Akademiekonferenzen, Bd. 12). Herausgegeben von Ulrich Kronauer. Heidelberg: Universitätsverlag Winter, 2011. 265 lk. (<i>Jaan Undusk</i>)	362
Baltische Literaturen in der Goethezeit. Herausgegeben von Heinrich Bosse, Otto-Heinrich Elias und Thomas Taterka. Würzburg: Königshausen & Neumann, 2011. 508 lk. (<i>Jaan Undusk</i>)	366
Karsten Igel. Zwischen Bürgerhaus und Frauenhaus. Stadtgestalt, Grundbesitz und Sozialstruktur im spätmittelalterlichen Greifswald, (=Städteforschung A 71), Köln / Weimar / Wien 2010. 428 S., 64 Abbildungen, 47 Stadtpläne, 41 Tabellen. CD-Rom (<i>Tatjana Niemsch</i>)	369
Gunnar Meyer. „Besitzende Bürger und „elende Sieche“. Lübecks Gesellschaft im Spiegel ihrer Testamente 1400–1449, (=Veröffentlichungen zur Geschichte der Hansestadt Lübeck B 48), Lübeck 2010. 524 Seiten. 32 Graphiken. CD-Rom (<i>Dennis Hormuth</i>)	371
Sascha Möbius. Das Gedächtnis der Reichsstadt. Unruhen und Kriege in der Lübeckischen Chronistik und Erinnerungskultur des späten Mittelalters und der frühen Neuzeit, (=Formen der Erinnerung 47), Göttingen 2011. 390 Seiten. 1 Graphik (<i>Dennis Hormuth</i>)	375

Christian Kämpf. Von Wasungen nach Reval, Danzig und Riga.
Das bewegte Leben des Johann Velentin Meder. In: Wasunger
Geschichtsblätter 31 (2010). S. 265–274 (*Dennis Hormuth*) 378

Antjekathrin Graßmann. Zu den wirtschaftlichen und
persönlichen Beziehungen Lübecks ins Baltikum im Lichte einer
unbeachteten mittelalterlichen Quellengruppe: In: Leder ist Brot.
Beiträge zur norddeutschen Landes- und Archivgeschichte;
Festschrift für Andreas Röpcke. Hrsg. v. Bernd Kasten / Matthias
Manke / Johann Peter Wurm Schwerin 2011. S. 125–135
(*Dennis Hormuth*) 380

Vilis Kolms. Das Rigaer Gesangbuch und die Kirchenordnung
von 1530. In: Die baltischen Lande im Zeitalter der Reformation
und Konfessionalisierung. Livland, Estland, Ösel, Ingermanland,
Kurland und Lettgallen. Stadt, Land und Konfession 1500–1721,
Teil 2 (=Katholisches Leben und Kirchenreform im Zeitalter der
Glaubensspaltung 70). Hrsg. v. Matthias Asche / Werner
Buchholz / Anton Schindling. Münster 2010. S. 175–190
(*Dennis Hormuth*) 381

Andris Caune, Ieva Ose. Latvijas viduslaiku mūra baznīcas.
12. gs. beigas – 16. gs. sākums. Enciklopēdija. Latvijas vēstures
institūta apgāds. Rīga 2010. 511 lk, ill (*Ivar Leimus*) 382

Minna Ahokas. Valistus suomalaisessa kirjakulttuurissa
1700-luvulla. Bidrag till kännedom av Finlands natur och
folk 188. Diss. Sastamala: Finska Vetenskaps-societeten –
Suomen Tiedeseura, 2011. 315 s (*Tuija Laine*) 384

Kroonika *Chronik*

Rahvusvaheline linnaajaloo konverents Prahas
(11.–12. oktoober 2011) (*Tõnis Liibek*) 388

Teaduskonverents „Söömise ajalugu. Antiikaja ja XIX sajandi
vahel” (Gdańsk, 3.–4. november 2011) (*Piotr Paluchowski*) 391

Tartlase Otto Freymuthi tegevus Toruńis (*Raimo Pullat*) 394